

причиною низької питомої ваги податкових надходжень в структурі місцевого бюджету;

- низька частка ВВП, що розподіляється через місцеві бюджети;
- відсутність зацікавленості місцевих органів влади у максимальній мобілізації надходжень від сплати як місцевих, так і загальнодержавних податків і зборів.

На нашу думку, місцевий бюджет слід розглядати як план формування та використання фонду фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування для забезпечення реалізації ними функцій та повноважень щодо соціального, економічного, культурного розвитку та інших позитивних змін адміністративно-територіальної одиниці з метою покращення рівня життя населення.

Список використаних джерел:

1. Боголіб Т.М. Забезпечення стійкості бюджетної системи України в умовах кризових явищ. Актуальні проблеми економіки. URL : <http://eco-science.net/>. (Дата звернення 17.11.23)
2. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Дата звернення 17.11.23)
3. Інформація міністерства фінансів України щодо виконання Державного бюджету України за 2022 рік. URL : https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD_%D0%94%D0%91%D0%A3_%D0%B7%D0%B0_2022_%D1%80%D1%96%D0%BA_01_03_2023.doc.pdf (Дата звернення 17.11.23)
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010р. № 2456-VI (Редакція станом на 13.09.2023) URL : <http://zakon.rada.gov.ua> (Дата звернення 17.11.23).
5. Нікітішин А.О., Хозінська І.С., Пасічник В.В. Податкові надходження: сучасний стан та роль у бюджетній політиці URL : http://www.rusnauka.com/32_PRNT_2013/Economics/3_149335.doc.htm. (Дата звернення 17.11.23).

УДК 65

*Назаренко Ю.В.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: к.е.н., доцент Нісфоян С.С.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

Харчова промисловість є однією з найважливіших галузей економіки країни, що забезпечує задоволення потреб населення в продуктах харчування. Він включає понад 20 підгалузей з технологією виробництва, організаційною технологією, фінансово-економічною характеристикою тощо. Основними підрозділами харчової промисловості є підприємства, які здійснюють виробничі процеси та виробляють продукти харчування.

До суттєвих особливостей підприємств харчової промисловості можна віднести: призначення продукції, її споживчу цінність, види сировини і матеріалів, що переробляється, обсяг виробництва продукції, її асортимент, безперервність або сезонність виробництва, умови виробництва та реалізації продукції, форми власності та ін.

Становлення ринкових відносин та нового економічного мислення передбачає розвиток підприємницької діяльності, яка потрібна на піднесення виробництва, збільшення випуску товарів народного споживання, послуг населенню.

Саме вміле планування гарантує успіх у бізнесі.

«Планування – це осмислення, та був детальне осмислення те, що Ви збираєтеся робити у майбутньому як і збираєтеся цього досягти» (Д.Е.Н. Диксон). Збалансований внутрішньофірмовий план представляє фірмі цілком відчутні блага: чітку миттєву програму виробничої діяльності, ефективну зворотний зв'язок, апробовану стратегію вдосконалення виробництва, високу трудову мораль працівників, загальну спрямованість персоналу фірми до інновацій, скорочення витрат виробництва.

Провідними розділами внутрішньофірмового плану є: маркетинг, визначальний обсяг продажу та доходи, сумарні витрати та комерційні результати. Вихідними даними є: виробничі завдання на базі даних про потенційний попит, насиченість ринку, рух ринкових цін. На основі його формується асортимент продукції, визначаються масштаби та принципи організації виробництва, що в результаті визначає обсяг продажу.

Розвиток малих підприємств може бути пов'язаний з виробничими мережами сильної економічної системи, і фінансово-промислові групи можуть відігравати особливу роль у вирішенні цієї проблеми. Організаційні форми цієї інтеграції дуже різноманітні: лізинг, франчайзинг тощо. Ще однією умовою успішного розвитку малого бізнесу є широке поширення мережі бізнес-інкубаторів та інших інноваційних систем. Ідея створення технопарків та інкубаційних структур отримала світове визнання. За останні роки його важлива роль у прискоренні науково-технічного прогресу, удосконаленні структури виробництва, покращенні стандартів праці та здоров'я людей підтверджена багатьма практиками в усьому світі. У зв'язку з дозріванням бізнесу та послабленням інноваційної динаміки особливу увагу слід приділити розробці законів, що регулюють діяльність технопарків, а також розробці національних програм у сфері інноваційної політики, з урахуванням змін.

Технопарк відповідно до своїх повноважень вивчає та відбирає нові пропозиції, науково-технічні проекти та програми, спрямовані на створення та впровадження нових та науково обґрунтованих технологій, оцінює ризики цих пропозицій, сприяє розвитку у проведенні науково-дослідних робіт та передачі їх результатів у виробництво. Крім того, вони також забезпечують обладнанням інноваційні малі підприємства та дослідницьку роботу у сфері виробництва, надають юридичні, фінансові, комерційні, економічні послуги тощо, а також підтримують захист законності та комерційності прав інтелектуальної власності.

Розвиток виробничо-інноваційної інфраструктури малих підприємств потребує відповідної робочої сили, дуже ефективного відбору та навчання

бізнесменів і державних службовців із застосуванням сучасних освітніх методик, використання кооперативних форм роботи та організації бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Скопенко Н.С. Сучасний стан і перспективи розвитку харчової промисловості України на основі формування інтегрованих структур / Н.С. Скопенко // Актуальні проблеми економіки . – 2011. – № 4(118).– С. 103-110.
2. Хареба В. Наукове забезпечення розвитку харчової і переробної промисловості України. Харчова і переробна промисловість. 2009. № 2-3. С. 4-7.
3. Шутенко Л.М., Стадник Г.В., Степаненко С.А., Торкатюк В.І., Штерн Г.Ю., Прасол В.М. Основи комерційної діяльності: Навчальний посібник, – Харків: ХНАМГ, 2007. – 379 с.

УДК 338.1

*Нахаба С.С.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: к.е.н., доцент Орлова А.А.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасні реалії функціонування суб'єктів господарювання характеризуються значним прискоренням інтеграційних процесів в економічному житті, активізацією кризових явищ і процесів, нарощенням темпів глобалізації світових ринків, підвищенням масштабів конкурентної боротьби. Тому, в процесі формування стратегії розвитку підприємства доцільно враховувати важливість трансформації моделі господарювання, в основі якої знаходиться концепція сталого розвитку (збалансований підхід до вирішення проблем економічного, соціального та екологічного характеру) [1].

Вітчизняні фахівці слушно наголошують, що «успішна реалізація стратегічного плану розвитку залежить від рівня адаптивності підприємства до геополітичних, економічних, соціальних, екологічних та інших умов зовнішніх ринків» [2]. Крім того, вітчизняні підприємства, зважаючи на низку викликів в умовах воєнного стану, мають бути гнучкими, готовими до подолання загроз та протидії ризикам, здатними відновлювати процес стійкого функціонування.

Під час визначення стратегії розвитку господарюючого суб'єкта здійснюється стратегічний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, формуються сценарії стратегічних альтернатив та обирається краща з них, визначається оптимальна стратегія, що може полягати у запровадженні новітніх інформаційних технологій, здійсненні змін в організаційній структурі, проведенні реорганізації бізнес-процесів [3]. При цьому, можуть бути сформовані відповідні функціональні стратегії (фінансова стратегія, маркетингова стратегія, виробнича стратегія, стратегія управління персоналом, стратегія інвестиційної діяльності) [4].